

СТАНОВИЩЕ

от проф., д-р по психология Румяна Борисова Милкова - преподавател в УНСС, гр. София, ИСК, назначена за член на Научното жури от Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“, със заповед № РД-21-69 от 18. 01. 2023 г.

Регистрирана в НАЦИД през 2019 г.

Телефон: 0895553401 **Е-mail:** milkovaru@abv.bg

Анализ и оценка на материали, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3. 2. Психология

В конкурса за „Професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 92 от 18. 11. 2022 г. и в интернет-страницата на ПУ „Паисий Хилендарски“, за потребностите на Катедра „Психология“, към Педагогически факултет, като кандидат участва доц., д-р по психология Кирилка Симеонова Тагарева от Катедра „Психология“ на ПУ „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Доц. д-р Тагарева е представила пред ръководството на Университета и членовете на научното жури за рецензиране по конкурса 48 научни труда: 1 монография, 3 студии, 42 статии, 1 глава от колективна монография в съавторство, 1 учебно помагало. Разпределението на научните трудове в страната и в чужбина, е както следва: 39 в страната и 9 в чужбина.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Преподавателската и творческа дейност на доц. Тагарева в ПУ започва през 1996 г., когато тя печели асистентски конкурс. Последователно преминава през останалите асистентски позиции и през 2010 г. е хабилитирана, след научен конкурс и получава академичната длъжност „Доцент“. През 2018 г. е избрана за ръководител на Катедра „Психология“ и ръководи Катедрата и в настоящия момент.

В този период тя реализира и основната част от своята научно-творческа публикационна дейност. Насочва творческите си интереси към съвременното състояние

на психологическото познание в областта на предучилищната и училищна възраст, т. е. детска психология, с различни тематични направления: общуването в ранна детска възраст; взаимоотношения родители-деца; здраве-благополучие и общуване; творческа мотивация и процъфтяване: индивидуално-психологически аспекти.

Представеният **хабилитационен труд на тема: „Общуване, привързаност и родителско отношение в детска възраст“**, е издаден през 2020 г. в обем от 150 печатни страници. Съдържанието на монографията е структурирано в увод, четири глави, литература. Първата глава е посветена на общуването с възрастните, втората - на общуването с връстниците, третата - на привързаността, а четвъртата - на родителското отношение.

Детското развитие се обуславя от множество фактори и механизми, а общуването, привързаността и родителското отношение заемат съществено място сред тях. В монографията са разгледани възникването и развитието на общуването на детето с възрастните и с връстниците; привързаността; родителското отношение към детето от раждането до седемгодишна възраст. Изследването, проведено от доц. Тагарева, е осъществено в светлината на културно-историческата теория на Л. Виготски, теорията за дейността на А. Леонтиев, периодизацията на психическото развитие на Д. Елконин и концепцията за общуването на М. Лисина, чрез проучвания в теоретичен и емпиричен план. Проследено е възникването на общуването в ранния онтогенезис и са определени четири критерия за възникване на потребността от общуване: интерес към партньора; емоционално отношение към него; инициативност; чувствителност. Анализирани са и четирите вида общуване, които последователно възникват от раждането до седемгодишна възраст: ситуативно-личностно, ситуативно-делово, извънситуативно-познавателно и извънситуативно-личностно.

Налице е много добра приемственост, научно постоянство и целеустременост при реализацията на изследователските намерения на доц. Тагарева. Опитът, отличното познаване на съвременните проблеми на психологическата наука и нейните клонове, както и практическата ѝ дейност, ѝ позволяват да реализира своите идеи и да ни предложи редица теоретични и практически изводи.

Доц. д-р Тагарева участва в периода от 2015 г. до момента в 7 международни, национални и университетски проекта.

Научен ръководител е на 5 докторанти, които са защитили успешно дисертациите си и са получили образователната и научна степен „Доктор“.

Като преподавател по психология е **ръководила разработката и защитата на дипломни работи** на 13 бакалаври, 29 магистри от специалност „Психология“ и 6 от други специалности.

3. Оценка на личния принос на доц. д-р Тагарева

Всички приложени за рецензиране трудове са нейни собствени изследвания. Стил, език и използван научен апарат са идентични и се отличават с висока научна култура, ерудиция и компетенции в областта на психологическата литература. Умело борови с научните факти, анализира ги и ги интерпретира. Отлично познава водещите наши и чужди психолози, работещи в изследваните от нея проблеми.

4. Лични впечатления

Имам удоволствието да познавам доц. Тагарева от първите стъпки като асистент в Шуменския университет, да съм съпричастна с разработването и защитаването на докторската дисертация в Москва, работата в Педагогическия колеж на ПУ „Паисий Хилендарски“ в град Пазарджик и утвърждаването ѝ като водещ специалист-изследовател и преподавател в Катедра „Психология“.

5. Критични забележки и препоръки

Искрено препоръчвам на доц. д-р Тагарева да продължи научно-изследователската си дейност и разработи и защити дисертационен труд за получаване на научната степен „**Доктор на науките**“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц., д-р Кирилка Симеонова Тагарева, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани за защита на ОНС „Доктор“ и хабилитация за получаване на академичната длъжност „Доцент“.

В разработките на доц. Тагарева има оригинални научни и приложни приноси, които са получили сериозно признание, като голяма част от тях са публикувани в списания и сборници, издадени от реномирани академични издателства. Научната и преподавателска квалификация на доц. Кирилка Тагарева е несъмнена.

След обстояното запознаване с представените в конкурса материали, анализът на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, основателно давам своята **положителна оценка.**

Предлагам членовете на Многоуважаемото Научно жури на ПУ да подготвят, за целите на Катедра „Психология“ към университета, доклад-предложение до факултетния съвет към Педагогическия факултет за **присъждане на академичната длъжност „Професор“** в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Педагогическа и възрастова психология - Детска психология) **на доц., д-р по психология Кирилка Симеонова Тагарева.**

02.02.2023

гр. София

Изготвил становището: .....

(подпис)

Проф., д-р Румяна Милкова